מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את שלבי המעבר מהמנדט הבריטי להקמת מדינת ישראל
- להבין מושגי יסוד כמו מנדט, החלטת החלוקה והכרזת העצמאות
- לתרגל זיהוי רצף כרונולוגי וקשרי סיבה ותוצאה באירועי התקופה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – שאלות אמריקאיות

1. א – חבר הלאומים
2. א – העלייה היהודית
3. א – כ"ט בנובמבר
4. א – הדרכים בין הערים
5. א – מועצת העם

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – זו הייתה אחת ההתחייבויות המרכזיות בכתב המנדט
2. לא נכון – הספר הלבן צמצם מאוד את מכסות העלייה
3. לא נכון – רבות מהשיירות נפגעו והשיטה נכשלה
4. נכון – ביום שלאחר ההכרזה פלשו צבאות ערביים לישראל

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. מנדט
2. ספר הלבן
3. החלטת החלוקה
4. מגילת העצמאות

חלק ד' – התאימו מושג להסבר

1 – ג (אישור בינלאומי לשלוט בשטח מסוים)
2 – ד (הגוף שהכריז על הקמת המדינה)
3 – א (התיישבות שנצרה בדרום הר חברון)
4 – ב (כוחות שפלשו לישראל לאחר ההכרזה)

חלק ה' – סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי

1. בריטניה מקבלת את המנדט על ארץ ישראל מחבר הלאומים
2. בריטניה מפרסמת את הספר הלבן שמגביל את העלייה
3. האו"ם מקבל את החלטת החלוקה בכ"ט בנובמבר
4. מתחולל המאבק על הדרכים והמצור על ירושלים
5. מועצת העם מכריזה על הקמת מדינת ישראל

חלק ו' – שאלות פתוחות קצרות

1. השיירות היו חשופות למארבים ולא הצליחו להבטיח הגעה בטוחה של אספקה וכוחות
2. אירוע הוא נקודה בזמן, תהליך נמשך זמן רב - למשל הכרזת העצמאות היא אירוע, והמעבר ממנדט למדינה הוא תהליך

כרטיס יציאה – מה לחפש

- התייחסות לתפקיד בריטניה ולהתחייבות לבית לאומי
- כ"ט בנובמבר 1947, חלוקת הארץ לשתי מדינות
- מועצת העם, במגילת העצמאות

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג ציר זמן על הלוח ולבקש מהתלמידים למקם עליו את האירועים מתרגיל הסידור
- רצוי לחבר בין המושגים לסרטונים הרלוונטיים ביחידה לפני התרגול
- בתרגילי הנכון/לא נכון כדאי לבקש מהתלמידים לנמק בעל פה את התשובה

דף תרגול: מהמנדט למדינה

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד איך בריטניה שלטה בארץ ישראל, ואיך היהודים נלחמו והקימו מדינה. נתרגל מילים חשובות ואירועים לפי הסדר שלהם.

📖 מילון קטן:

מנדט	אישור בינלאומי שנתן למדינה אחת לשלוט בשטח מסוים
כתב המנדט	המסמך שקבע את ההתחייבויות של בריטניה בארץ ישראל
הספר הלבן 1939	מסמך בריטי שהגביל מאוד את העלייה היהודית
החלטת החלוקה	החלטת האו"ם מכ"ט בנובמבר 1947 לחלק את הארץ לשתי מדינות
שיירה	קבוצת כלי רכב שנסעה יחד כדי להגן על עצמה בדרכים
גוש עציון	התיישבות יהודית בדרום הר חברון שנצרה במלחמה
מועצת העם	הגוף שהכריז על הקמת מדינת ישראל
מגילת העצמאות	המסמך הרשמי שהכריז על הקמת מדינת ישראל

1 חלק א' – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מי נתן לבריטניה את הזכות לשלוט בארץ?

א) חבר הלאומים ב) האו"ם ג) ארצות הברית ד) צרפת

2. מה הספר הלבן הגביל?

א) העלייה היהודית ב) הייצוא החקלאי ג) הקמת בתי ספר ד) המסחר עם מצרים

3. איך קוראים לתאריך של החלטת החלוקה?

א) כ"ט בנובמבר ב) ה' באייר ג) ט"ו בשבט ד) כ' בתמוז

4. איפה התרחשו הקרבות הראשונים?

א) הדרכים בין הערים ב) חזית הצפון ג) גבול מצרים ד) ים התיכון

5. מי הכריז על הקמת המדינה?

א) מועצת העם ב) חבר הלאומים ג) האו"ם ד) הצבא הבריטי

2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	כתב המנדט כלל התחייבות בריטית להקים בית לאומי לעם היהודי.	☐	☐
2	הספר הלבן של 1939 הגדיל את מכסות העלייה היהודית.	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
3	שיטת השיירות הצליחה לפתור את בעיית הדרכים החסומות.	☐	☐
4	פלישת צבאות ערב החלה מיד לאחר הכרזת המדינה.	☐	☐

3 חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הבריטי קבע את מעמדה המשפטי של בריטניה בארץ ישראל.

2. ה_____ היה מסמך בריטי שהגביל את העלייה היהודית בשנת 1939.

3. ה_____ היא ההחלטה שקראה לחלק את הארץ לשתי מדינות.

4. המסמך שהכריז רשמית על הקמת מדינת ישראל נקרא _____ .

4 חלק ד' – התאימו מושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. מנדט	___	**א.** התיישבות שנצרה בדרום הר חברון
2. מועצת העם	___	**ב.** כוחות שפלשו לישראל לאחר ההכרזה
3. גוש עציון	___	**ג.** אישור בינלאומי לשלוט בשטח מסוים
4. צבאות ערב	___	**ד.** הגוף שהכריז על הקמת המדינה

5 חלק ה' – סדרו את האירועים לפי הסדר הכרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	מתחולל המאבק על הדרכים והמצור על ירושלים
☐	מועצת העם מכריזה על הקמת מדינת ישראל
☐	בריטניה מפרסמת את הספר הלבן שמגביל את העלייה
☐	האו"ם מקבל את החלטת החלוקה בכ"ט בנובמבר
☐	בריטניה מקבלת את המנדט על ארץ ישראל מחבר הלאומים

6 חלק ו' – שאלות פתוחות קצרות

ענו בקצרה.

1. הסבירו מדוע שיטת השיירות נכשלה בתחילת המלחמה.

2. מה ההבדל בין תהליך לאירוע? תנו דוגמה מהתקופה הנלמדת.

כרטיס יציאה

מהו כתב המנדט ומה הוא קבע?

מה הייתה החלטת החלוקה ומתי התקבלה?

מי הכריז על הקמת מדינת ישראל ובאיזה מסמך?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀